

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Leka kommune

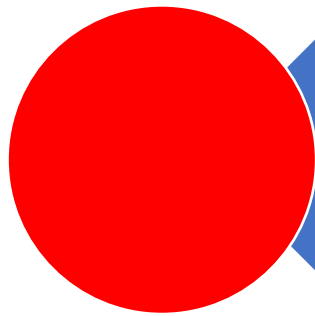
pr 19.02.2020

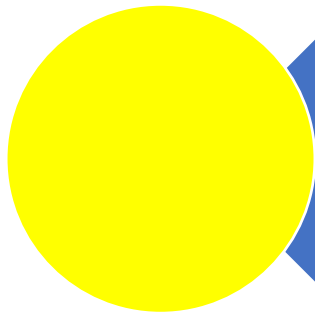
OPPSUMMERING

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og eventuelt kommunestyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode. Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifiserer områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

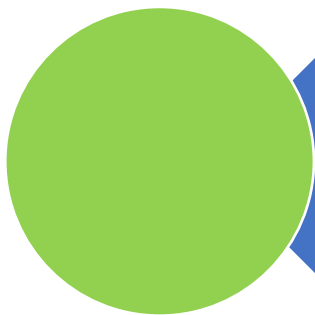
Risiko- og vesentlighetsvurderingen ser på områder innenfor kommuneorganisasjonen, tjenesteområdene og selskaper som kommunen har eierinteresser i. Figuren nedenfor gir en oppsummering av risikovurderingen som er gjort i Leka kommune innenfor kommuneorganisasjon og tjenesteområdene. Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og vurderinger inngår i de ulike kapitlene for områdene.

Økonomistyring
Kompetanse
Offentlige anskaffelser
Organisering og ledelse
Barnevern
Legetjenester
Folkehelse
Vann og avløp
Eierskap
Nord-Trøndelag Havn IKS

Finans
Arbeidsgiverpolitikk
Barns oppvekstvilkår
Økonomisk sosialhjelp
Psykisk helsevern og rus
Planarbeid
Eiendomsforvaltning
Miljø og klima

Sykefravær
Voksenopplæring
Flyktninger
Funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede
Byggesak
Brann og redning
Samferdsel

Innholdsfortegnelse

OPPSUMMERING	2
1 INNLEDNING	6
2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER	7
2.1 Demografiske endringer	7
2.2 Klima, energi og beredskap	7
2.3 Kommunestruktur	8
2.4 Regelverksendringer	9
2.5 Økonomi og kontroll.....	9
2.6 Digitalisering.....	9
3 Leka kommune	11
3.1 Utviklingstrekk i Leka	11
3.2 Kommuneorganisasjonen	11
3.2.1 Kommunesamarbeid	12
3.2.2 Investeringsplaner.....	12
3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn	12
4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING	14
4.1 Kommuneorganisasjonen	14
4.1.1 Økonomi	15
4.1.2 Organisasjon.....	17
4.2 Tjenesteområdene.....	20
4.2.1 Oppvekst	20
4.2.2 Velferd	23
4.2.3 Helse- og omsorgstjenester	24
4.2.4 Teknisk drift	27
4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	31
4.3.1 Eierskapskontroll.....	32
4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper	32
Vedlegg 1 Metode	35

Tabell

Tabell 1. Om kommunen.....	11
Tabell 2. Leka kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene.....	13
Tabell 3. Økonomisk situasjon	15
Tabell 4. Finansiering av driften	16
Tabell 5. Sykefravær.....	19
Tabell 6. Barnehage	21

- Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering -Leka kommune

Tabell 7. Barnevern	22
Tabell 8. Økonomisk sosialhjelp.....	23
Tabell 9. Pleie og omsorg	25
Tabell 10. Byggesak	28
Tabell 11. Eiendomsforvaltning.....	29
Tabell 12. Renovasjon	29

Figurer

Figur 1. Risikovurdering økonomi.....	14
Figur 2. Risikovurdering organisasjon	18
Figur 3. Risikovurdering oppvekst	21
Figur 4. Risikovurdering velferd.....	23
Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg	25
Figur 6. Risikovurdering teknisk	27
Figur 7. Risikovurdering eierskap	31
Figur 8. Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens.....	37
Figur 9. Risikovurdering	37

1 INNLEDNING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å gi kontrollutvalget og eventuelt kommunestyret et overordnet verktøy til å velge områder innen kommunens virksomhet som det kan være aktuelt å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt eller en eierskapskontroll.

Kommunelovens § 23-3 forklarer at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Andre ledd sier at kontrollutvalget minst en gang i valgperioden skal utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eller fylkeskommunens virksomhet eller virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Kommunelovens § 23-4 omtaler eierskapskontroll, som innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak eller anerkjente prinsipper for eierstyring. På samme måte som for forvaltningsrevisjoner, skal det utarbeides en plan basert på risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Revisjon Midt-Norge SA utarbeider risiko- og vesentlighetsvurderinger ved starten av ny valgperiode og vurderingen oppdateres årlig med nytt tallmateriale og eventuelt nye vurderinger ved behov.

2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER

2.1 Demografiske endringer

Utviklingen i størrelsen på og sammensetningen av befolkningen vil ha betydning for dimensjonering av tjenestetilbud og kommunens inntekter og utgifter. Ifølge Statistisk Sentralbyrås (SSB) hovedalternativ for befolkningsframskrivinger vil befolkningsveksten i Norge flate ut de neste ti årene for deretter å synke videre. Forutsatt at de innenlandske flyttemønstrene vi har sett de siste ti årene fortsetter, viser befolkningsframskrivingene frem mot 2040 at sentrale strøk vil oppleve en vekst i folketallet, mens mange distriktskommuner vil få en nedgang i folketallet. Ifølge SSB innebærer framskrivingene en fortsatt sentralisering, særlig blant unge voksne. Et annet utviklingstrekk er at andelen eldre i befolkningen ventes å øke betydelig. I hovedalternativet til SSB øker andelen av befolkningen som er 70 år og eldre fra 12 prosent i 2018 til 21 prosent i 2060. Økningen er spesielt sterk blant de som er 80 år eller eldre. Ifølge SSB vil aldringen bli klart sterkest i distriktene. Aldringen i distriktene vil forsterkes ved at unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byen og at barna deres også i større grad vil bli født i sentrale strøk. Når de eldre samtidig blir igjen på bygda, vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner ha passert 70 år i 2040. Endringer i befolkningens størrelse og sammensetning kan være vanskelig å fange opp i den kommunale planleggingen. Kommuner som forholder seg passivt til framskrivinger av kommunens befolkning løper en risiko for å bli ute av stand til å tilby riktige tjenester, i riktig omfang til riktig tid.

2.2 Klima, energi og beredskap

Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko dreier seg om kostnader forbundet med fysisk skade som følge av klimaendringer (f.eks. mer ekstremvær, flom og ras). Overgangsrisiko dreier seg om samfunnsmessige konsekvenser som følge av endringer i politikk/reguleringer og teknologi når verden skal omstilles til et lavutslippssamfunn. Ansvarsrisiko handler om muligheten for erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger relatert til klimapolitikk eller klimaendringer. Ansvarsrisiko kan f.eks. være relevant i sammenheng med kommunenes ansvar for klimatilpasning, velfungerende avløpsnett og håndtering av overvann. Den samlede klimarisikoen vil på direkte eller indirekte vis kunne påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting/næringsutvikling, skatteinntekter, verdi av eiendom/infrastruktur og derigjennom få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens generelle attraktivitet for næringsliv og beboere. Klimarisiko har også betydning

- Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering -Leka kommune

for energiforsyning og beredskap. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenesteområder og nivåer. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

2.3 Kommunestruktur

I en kommunesammenslåing ligger det et stort potensial for endring og utvikling. Det vil være en utfordring for kommunene å utnytte dette mulighetsrommet fullt ut, samtidig som at de får til en god overgang fra to kommuner til én. Organisasjonsendringen i seg selv kan være en utfordring, og det er viktig å sikre gode løsninger både på systemnivå og individnivå. Den nye kommunen skal gjerne ha nye systemer og verktøy, reglement og retningslinjer, og kommunens forhold til eksterne endrer seg gjerne. Dette gjelder for eksempel avtaler og anskaffelser, men også endrede sammensetninger i interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. Slike endringer gjelder også for tilgrensende kommuner som ikke er en del av en sammenslåing, men samarbeider med en eller flere sammenslåingskommuner. Det kan være flere grunner til sammenslåing mellom kommuner. I noen tilfeller kan det være slik at en eller flere av kommunene som slås sammen historisk har kjøpt tjenester, og i den nye kommunen må disse tjenestene bygges opp fra grunnen av. For kommuner som slår seg sammen og de som ikke gjør det foreligger det gjerne en endring i størrelsen på statlige midler som tilfaller kommunen.

Kommunereformen fører til at færre bor i kommuner under 10 000 innbyggere fra 2020, og flere vil bo i kommuner med over 50 000 innbyggere.¹ Uavhengig av kommunereformen har det også skjedd en demografisk endring hvor flere flytter til tettbygde strøk og færre bosetter seg i spredtbygde strøk, og utkantkommuner gjerne får en større andel eldre sammen med begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Endringene vises spesielt godt i Nordland i 2019, hvor fylket som helhet hadde en befolkningsnedgang på 937 personer i de tre første kvartalene i 2019.²

Mange mindre kommuner har utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse og ressurser for å levere gode tjenester. Kommunene har gjerne for få innbyggere og brukere til å kunne etablere fagmiljø. De mindre kommunene er under et økt press som følge av befolkningsnedgang, færre barn og flere eldre, reduserte overføringer til kommuner som ikke

¹ KS, 'Status Kommune 2019', 2019 <<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/lokaldemokrati/010419-KS-status-kommune-2019.pdf>>.

² Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkemengde/kvartal>, 06.12.2019

sammenslås med andre, nye oppgaver og økte krav gjennom for eksempel bemanningsnormer og lignende.³

Mange mindre kommuner er avhengige av samarbeid med andre kommuner for å kunne yte gode tjenester. Samarbeid kan eksempelvis skje gjennom å etablere interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. I vertskommunesamarbeid kan man se at for kommuner som ikke er vertskommuner, forsvinner arbeidsplasser ut av kommunen.

2.4 Regelverksendringer

En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 samt nye forskrifter eksempelvis internkontrollforskrift. Endringer i forvaltningslov og arkivlov, som er to sentrale lover for norske kommuner, forventes å komme i 2020. I tillegg kan vi også trekke fram lovendringer og endringer i annet regelverk som berører de to store sektorene oppvekst og helse og omsorg.

2.5 Økonomi og kontroll

Kommunenes handlingsrom bestemmes av flere forhold, og endringer i inntektssystemet med blant annet rammeoverføringer, inntekts-, formues- og eiendomsskatt kan få stor betydning for kommunens økonomi og mulighet for å utføre pålagte oppgaver.

Det er risiko knyttet til om kommunen har betryggende internkontroll og om kvalitetssystem er egnet, tatt i bruk og blir brukt. Nye regler innenfor personvern påvirker utøvelsen av noen oppgaver. Det er kontinuerlige endringer innenfor bruken av datasystemer og digital dialog, som kan endre måten oppgaver utføres på og som krever kompetanse både for å ta i bruk nye løsninger og drifte dem.

Offentlige anskaffelse trekkes også fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplisert og vanskelig.

2.6 Digitalisering

Bruken av IKT og digitalisering endrer utførelsen av oppgaver og gir i mange sammenhenger en effektiviseringsgevinst. Mange kommuner jobber med ulike digitaliseringsprosjekter eksempelvis innbyggerdialog og velferdsteknologi. Denne digitalisering fører til utvikling og endring av måten oppgaver utføres på, det gir nye risikoer i forhold til at man forutsetter at

³ Hentet fra <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/3455.pdf> (skriv ordentlig kildeføring hvis vi skal bruke dette)

teknologien fungerer og et stort flertall av slike systemer berører personvern og behandling av sensitive personopplysninger.

3 LEKA KOMMUNE

Leka kommune med sine 567 innbyggere er en av de minste kommunene i landet.

3.1 Utviklingstrekk i Leka

Tabell 1. Om kommunen

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Innbyggere (antall)	584	582	567	52192	4647141
Fødte per 1000 innbyggere	10.3	3.4	12.3	8.3	9.9
Døde per 1000 innbyggere	18.8	13.7	28.2	12.0	8.0
Netto innflytting (antall)	27	4	-6	-230	15891
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	10.0	8.6	8.7	9.6	10.7
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	65.9	63.0	68.3	65.1	62.0
Andel uførepensjonister 16-66 år (prosent)	13.2	11.7	13.2	12.9	10.0
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	0.2	0.0	0.7	0.9	1.5
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	8.6	10.5	10.6
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	84.0	84.0	..	67.0	74.4
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	79.8	79.8	..	63.6	70.7

Tabellen over viser nøkkeltall over befolkningen i Leka kommune. Tall for 2018 viser at kommunen har en netto innflytting på -6 innbyggere, det vil si at det flytter flere personer ut enn det flytter inn til kommunen. Netto innflytting har hatt en nedgang de siste årene, men det er først i 2018 at den har vært negativ. Kommunen har et høyere antall uføre enn landet uten Oslo.

3.2 Kommuneorganisasjonen

Leka kommune har en svært liten administrasjon. Kommunedirektøren er øverste administrative leder, og har i tillegg områdeansvar. Kommunedirektøren har en stab/støttefunksjon som består av to kontomedarbeidere samt to konsulenter som arbeider med lønn/regnskap/personal.

Stillingen som økonomileder er ikke besatt. Kommunen kjøper pr januar 2020 økonomitjenester fra Oddvar Aardal AS, og har en tidsbegrenset avtale med han. Formannskapssekretæren er konstituert som kommunedirektør, og har vært det siden begynnelsen av november 2019.

Det har vært mye støy og uro i og rundt kommuneorganisasjonen i Leka. Dette omtales ikke nærmere her, men har betydning for revisjonens risikovurderinger.

3.2.1 Kommunesamarbeid

Leka kommune har inngått et formalisert interkommunalt samarbeid på Barnevern, PPT, Næring, havn, regionråd, legevaktsamarbeid, renovasjon mm. IKT- tjeneste og brannledelse kjøpes fra Vikna.

3.2.2 Investeringsplaner

Økonomiplanen for perioden 2020-2023 viser hvilke investeringer som er prioritert i perioden:

- Traktortilhenger kr 150.000
- Asfaltering kommunale veier kr 4.410.000
- Aktivitetspark barn og unge kr 1.250.000
- Oppgradering brannstasjon kr 2.500.000
- Tankbil (brann) kr 500.000
- Branntavle sykestua kr 500.000
- Kjøkken institusjon kr 500.000

3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn

I tidligere plan for forvaltningsrevisjon for Leka kommune 2016-2019 ble følgende områder vurdert som risikofylte og vesentlige:

- Personalarbeid
- Intern kontroll
- Beredskap

I tabell to finnes en oversikt over forvaltningsrevisjonsprosjekter, selskapskontroller og statlige tilsyn.

Tabell 2. Leka kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene

Område	Type kontroll/ tilsyn	År	Avvik (valgfri)
Personalarbeid	forvaltningsrevisjon	2019	Beskrevet i kap. 4.1.2
Beredskapsplikt inkl helsemessig og sosial beredskap	Fylkesmannen	2018	Merknader og avvik
Tilskuddsforvaltning på landbruksområdet	Fylkesmannen	2019	Ingen resultater å finne foreløpig

4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifisere områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer at behovet ligger på et middels nivå, mens grønn farge indikerer et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

4.1 Kommuneorganisasjonen

Figur 1 er en oppsummering av risikovurderingene som er gjort relatert til økonomi og i fortsettelsene presenteres bakgrunnen for vurderingene.

Figur 1. Risikovurdering økonomi

Revisor sin samlede oppsummering av risiko og vesentlighet relatert til økonomi tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon innenfor økonomiområdet er høyt. Vurderingene baserer seg på informasjon om vakanser, midlertidige ordninger, manglende økonomistyring og rapportering. Sannsynligheten for at ulike løsninger og manglende stabilitet vil påvirke faglig kvalitet er høy, og konsekvensene kan være alvorlige.

4.1.1 Økonomi

Økonomi i kommunen

Tabell 3. Økonomisk situasjon

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2.5	4.8	22.8	5.6	2.2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter	2.8	3.7	2.8	2.0	1.2
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	11.9	18.0	33.0	25.1	21.8
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter	0.6	10.0	-1.8	33.0	42.3
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter	41.7	59.5	49.6	87.1	105.6
Frie inntekter per innbygger (kr)	86877	91204	96330	76503	55124
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter	6.5	8.2	28.2	11.5	11.2
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	3.0	24.3	6.9	16.4	15.2
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer	17.5	29.3	14.8	25.6	25.8

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. TBU (teknisk beregningsutvalg) anbefaler at netto driftsresultat som helhet over tid bør utgjøre ca 2 prosent av driftsinntektene. Leka kommune ligger over i alle årene i statistikken, og for 2018 med hele 22,8 prosent. Det siste skyldes at Leka kommune fikk bortimot 20,9 millioner kroner fra Havbruksfondet i 2018. Til sammenligning vil beløpet utgjøre i underkant av 4 millioner kroner for 2019.

Leka kommune har på grunn av Havbruksfondet en drift i balanse. Samtidig understrekes det i budsjettokumentet for 2020/økonomiplan 2020-2023 at kommunen ikke har en bærekraftig økonomi over tid så lenge driften går i balanse med tilførsel av fondsmidler. Handlingsrommet framover vil begrenses av:

- Reduksjon i folketallet med lavere rammetilskudd og skatteinntang
- Økte pensjonskostnader
- unge investeringsbehov på lovpålagte tjenesteområder
- Risiko for plutselige, store kostnader til ressurskrevende brukere

- Sannsynlige renteøkninger
- Usikkerhet om videre inntekter fra havbruksfondet

I årsmeldingen for 2018 skriver rådmannen at Leka kommune sliter med rekruttering av økonomikompetanse og at det er åpenbare behov for mer kontroll og styring av økonomien. Innleid kompetanse vil i årene fremover være nødvendig for å tilfredsstille økende krav og behov.

Utfordringer administrasjonen ser for seg for seg fremover er bedre økonomikontroll, utarbeide konkrete mål for tjenesteområdene, nærings- og arbeidsplassetablering, omdømmebygging for hele kommunen, forbedre styringsverktøyene (planer og rutiner), sykefraværet, samt å bidra til teknologi- og faglig samarbeid med sammenliknbare kommuner i og utenfor regionen.

I 2019 har kommunen ikke hatt oppfølging av økonomi og rapportering på dagsorden.

Tabell 4. Finansiering av driften

Nøkkeltall finansiering av driften	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andre driftsinntekter, ekskl. mva-kompensasjon	12.5	13.2	10.4	12.4	11.7
Andre statlige tilskudd til driftsformål	4.7	7.3	25.3	10.2	4.8
Brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, ekskl. mva-kompensasjon	0.0	0.0	0.0	1.0	0.4
Eiendomsskatt totalt	1.4	1.3	1.0	3.2	3.2
- herav Eiendomsskatt annen eiendom	0.6	0.6	0.5	1.8	1.4
- herav Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	0.7	0.7	0.6	1.4	1.7
Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	3.4	2.9	2.4	2.4	2.1
Rammetilskudd	50.8	47.7	38.7	39.5	30.3
Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet	12.1	12.2	9.4	13.2	14.4
Skatt på inntekt og formue inkludert naturressursskatt	15.0	15.4	12.9	19.0	33.5
- herav Naturressursskatt	0.0	0.0	0.0	0.4	0.3

Tabellen viser finansieringen av kommunens drift. Andre statlige tilskudd til driftsformål har økt mye og avviker både fra tidligere år, samt avviker fra sammenligningskommunene for 2018. Dette skyldes tilførsel av midler fra Havbruksfondet. Kommunen har en lavere andel salgs- og leieinntekter og skatteinntekter enn KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Rammetilskuddet er tilsvarende høyere.

Finans

Kommunens gjeldsgrad har økt de siste årene.

Budsjetteringsprosessen og budsjettoppfølgning

Kommunen har ikke hatt økonomileder i 2019, og inngikk avtale med Vikna og Nærøy kommune om bistand i arbeidet med budsjett -og økonomiplan for 2020-2023. Kommunestyret har i 2019 hatt noen få budsjettreguleringssaker til behandling, men det har ikke forekommet tertialrapportering slik rutine beskriver.

Økonomisk internkontroll

Ikke hatt rapportering på økonomi i 2019.

Offentlige anskaffelser

Anskaffelser krever kompetanse og oppfølging. Revisor er usikker på hvilke muligheter kommunen har for å ivareta slike utfordringer. Revisor er kjent med at kommunen har en sak i KOFA jf kontaktmøte med administrasjonen høsten 2019.

4.1.2 Organisasjon

I figur to er risikovurderingen innenfor området organisasjon oppsummert og under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 2. Risikovurdering organisasjon

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til organisasjon tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er størst på områder innen organisering og ledelse. I og med at det nylig er gjennomført en forvaltningsrevisjon innenfor personalområdet, er ikke behovet like stort, selv om det fortsatt er høy risiko også der. Arbeidsgiverpolitikken være aktuell å følge opp litt senere i valgperioden. Revisor har vurdert sykefraværet til å ha lav risiko basert på de tallene som er tilgjengelig pr dato. Se tabell 5

Organisering

Rådmannen er, per februar 2020, sykmeldt og formannskapssekretæren er konstituert i stilling som rådmann. Et konsultentselskap er leid inn for å ivareta økonomifunksjonen for en avgrenset periode.

Arbeidsgiverpolitikk, ledelse og kompetanseutvikling

Utfordring for kommunen å rekruttere kompetanse som blir værende over tid. Mye utskifting og uro i Leka kommune, jf negativ omtale i media.

Revisors påpeker i forvaltningsrevisjon høsten 2019 følgende mangler ved kommunens personalarbeid:

- manglende oppfølging og bruk av personalrutinene
- mangler en tydelig organisering med fokus på personalledelse, delegasjonsreglement samsvarer ikke med ny kommunelov knyttet til myndighet for personalarbeid
- mangler knyttet til håndtering av taushetsbestemmelsene i ansettelsessaker
- systematiske svakheter ved etablerte arenaer for ansattes personalutvikling
- mangler ensartede føringer, dokumentasjon på hva som er utført og tilbakemelding og oppfølging av dette
- manglet ressurser som følger opp ansattes personalutvikling i kommunens mindre enheter
- mangler årlig rapportering til politisk nivå av arbeidet med å tilrettelegge for at ansatte skal ha større stillingsandel i kommunen.

Det er fortsatt stor risiko på dette området, men i og med nylig gjennomført forvaltningsrevisjon, er denne risikoen redusert. Oppfølging kan være aktuelt i løpet av perioden

Kommunedirektørens internkontroll og kvalitetssikring

Det var ifølge årsmeldingen for 2018 meningen at kommunen skulle ha tatt i bruk ny løsning for kvalitetsstyring og internkontroll i løpet av 2019 og at rutiner og retningslinjer skulle gjennomgås og revideres.

I 2019 ble det etablert varslingsrutiner og bistand til varslingssekretariat fra et advokatfirma på Steinkjer.

Helse miljø og sikkerhet (HMS)

HMS-planer finnes ifølge årsrapporten fra 2018 på de forskjellige arbeidsplassene – i papirform. Planen var å anskaffe elektronisk HMS-system i 2019. Revisor har ikke funnet dokumentasjon som viser at dette er gjennomført.

Tabell 5. Sykefravær

Nøkkeltall	Leka			Kommuner samlet
	4.kvartal 2015-3. kvartal 2016	4.kvartal 2016-3. kvartal 2017	4.kvartal 2017-3. kvartal 2018	4.kvartal 2017-3. kvartal 2018
Samlet sykefravær	9,58	9,8	7,98	9,84
Legemeldt sykefravær	0,76	0,46	7,01	8,45
Sykefravær undervisning	-	8,84	8,65	8,49
Sykefravær barnehager	-	-	-	12,25
Sykefravær helse, pleie og omsorg	9,67	9,19	-	11,12

Kilde: KS

Tabellen med oversikt over kvartalsvise sykefravær viser at leka kommune de siste årene har hatt et fravær på gjennomsnittet for alle kommuner samlet, men at det gikk noe ned i 2018.

Etikk og varsling

Etablert varlingsregime og retningslinjer for dette i 2019. Benytter advokatfirma som varslingssekretariat.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi GDPR

Samarbeider med Vikna, nå Nærøysund kommune.

Beredskapsplaner og Risiko- og sårbarhetsanalyser

Kommunen har en helhetlig ROS-analyse fra 2015, med planer om oppdatering i 2019. Videre har Leka kriseplaner fra 2015, sist revidert 2018.

Fylkesmannen hadde et tilsyn med kommune i 2018 og sier som følger:

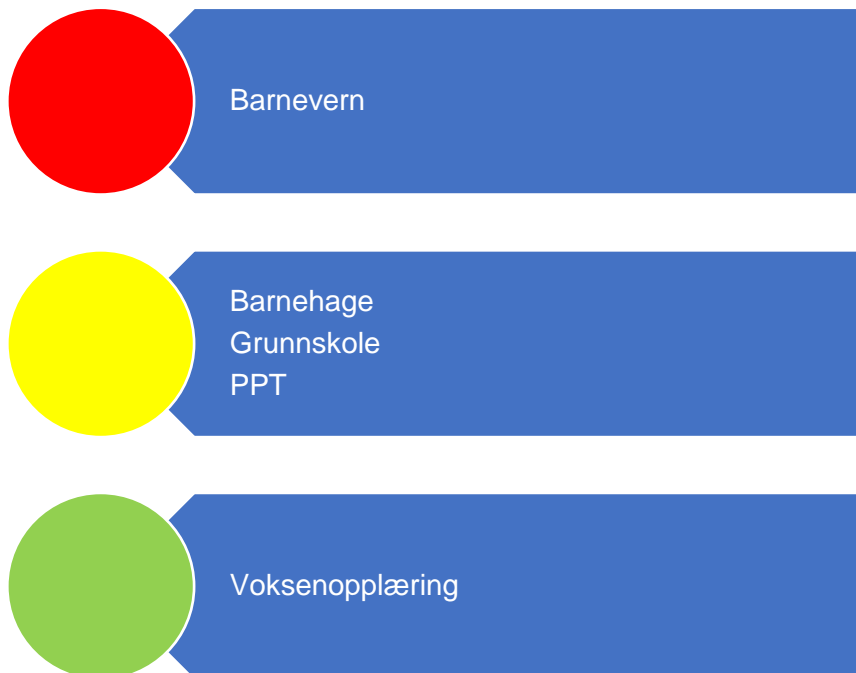
Kommunen har en helhetlig ROS analyse som tilfredsstillende sivilbeskyttelsesloven § 14. For å sikre at arbeidet blir forankret i hele organisasjonen bør flere involveres i revisjon av analysen, både internt i kommunen og med eksterne aktører. Kommunen må utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i det videre arbeidet med kommuneplaner.

Kommunen har en beredskapsplan, men denne mangler evakueringsplaner og plan for befolkningsvarsling basert på den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen. Kommunen sørger ikke for å ha nødvendig samfunnsmedisinsk kompetanse for å ivareta oppgaver innen helsemessig og sosial beredskap.

4.2 Tjenesteområdene

4.2.1 Oppvekst

I figur tre er risikovurderingen innenfor oppvekst oppsummert og i fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 3. Risikovurdering oppvekst

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til oppvekst tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon på generelt grunnlag er høyest innenfor barnevern, eventuelt i samarbeid med andre kommuner i barnevernssamarbeidet. Det er at lavt antall barn dette gjelder i Leka kommune, men konsekvensene for det enkelte barn kan være store dersom de ikke får riktig hjelp til rett tid.

Barnehage

Tabell 6. Barnehage

Nøkkeltall	Kommuner			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	90.0	81.0	94.7	89.8	92.1
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	52.6	63.9	60.6	39.1	40.8
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	0.0	:	:	3.1	3.7
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	5.0	5.8	6.5	8.8	14.3
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	125200	141905	200105	171197	153538

Leka kommune har en barnehage med plass til 18 barn. Tabellen viser at kommunen har en høyere andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanningen sammenlignet med KOSTRA-gruppe og landet uten Oslo. Barnehagen er fra 2017 og tilpasset dagens behov.

Grunnskole

Leka kommune har en barne- og ungdomsskole med 54 elever og 13 lærere. På grunn av kommunens størrelse er det få tilgjengelige nøkkeltall på området. Skoleporten inneholder statistikk som viser at antall undervisningstimer pr elev er høyere på Leka enn i Trøndelag fylke og landet for øvrig, men at det er en mindre andel undervisning som gis av undervisningspersonell med godkjent utdanning.

På kontaktmøtet med kommunen i 2018 ble det opplyst at det ikke har vært problemer med å få tak i kvalifiserte lærere. Utfordring at det er en del som begynner å nærme seg pensjonsalder.

PPT

Leka kommune er tilknyttet felles PPT for Ytre Namdal. Tjenesten er lokalisert i Kolvereid.

Barnevern

Leka kommune er med i et interkommunalt samarbeid om barnevern gjennom Ytre Namdal barneverntjeneste. Det er samarbeid om barnevernvakt mellom mange kommuner i den nordlige delen av Trøndelag.

Tabell 7. Barnevern

Nøkkeltall	Kommuner			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten per innbygger 0-22 år (kr)	5296	6114	5081	6926	8319
Barn med melding ift. Innbyggere 0-17 år (prosent)	:	:	6.7	4.5	4.5
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (prosent)	5.6	5.7	4.1	4.5	3.9
Barn med undersøkning eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	10.0	10.0	11.4	16.6	18.9
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	7.8	8.1	.	5.9	5.0
Andel meldinger i alt som behandles innen 7 dager	100.0	100.0	100.0	99.4	98.8
Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager	100.0	100.0	50.0	84.5	81.5

Tabellen viser at leka kommune har lavere driftsutgifter per innbygger i alderen 0-22 år sammenlignet med KOSTRA-gruppe og landet uten Oslo. Andel barn med melding i forhold til innbyggere 0-17 år, er for 2018 høyere enn for KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Andelen meldinger som går til undersøkelser innen 7 dager har gått ned fra årene før, og er lavere enn KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Andel barn med barnevernstiltak har gått ned i årene 2016-2018, men ligger på et nivå mellom KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo.

4.2.2 Velferd

I figur fire er risikovurderingen innenfor velferd oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 4. Risikovurdering velferd

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til velferd tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon i mindre grad er aktuelt på dette området. Det begrunnes med at det dreier seg om svært få personer i kommunen. Det at statistikken viser at Leka kommune har flere barn som bor i husholdninger med lavinntekt trekker risikoen mot middels. Konsekvensene av barnefattigdom kan være alvorlige, og påvirker barns levekår.

Økonomisk sosialhjelp

Tabell 8. Økonomisk sosialhjelp

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Sosialhjelpsmottakere (antall)	9	.	15	1124	118964
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	8	.	7	783	51467

Tabellen viser at antall sosialhjelpsmottakere har økt i Leka kommune fra 2016 til 2018, men at antall barn i familier som mottok sosialhjelp er på omtrent samme nivå som tidligere. Ifølge

Folkehelseprofilen fra 2019 ligger Leka dårligere an enn fylket og landet som helhet når det gjelder barn fra 0-17 år som bor i trange boliger (tall fra 2017)

Bolig

Nøkkeltall	Kommune		KOSTRA-gruppe		Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	17	23	23	1854	97142
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	29	40	41	36	21
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	1236	22491	1173	3596	1526
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	15538	6474	7368	11808	9560
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	0	..	75	17	29
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	6.8	:	:	1.7	1.4
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	20.5	:	:	8.7	14.6

Kommunen har 22 boenheter til utleie, herav fire tomannsboliger med betegnelsen eldre-, omsorgs- og gjennomgangsbolig. To personalboliger med fire utleieenheter og en to boliger med 10 boenheter beregnet for flyktninger.

Det er ifølge årsberetning for 2018 stor etterspørsel etter leiligheter, og det er opprettet venteliste. Boligtildeling blir gjort etter vurdering av sykepleiesjef, NAV, teknisk etat, personalkonsulent og rådmann.

Flyktninger

Leka kommune de siste årene mottatt 19 flyktninger. De som bor i kommunen er ungdommer mellom 19 og 30 år Jf. opplysningene revisor har fra kundemøte 2018. Leka er ikke blant de kommunen som er bedt om å bosette flyktninger i 2020. IMDI har ikke offentliggjort tallene i sin statistikk for Leka på grunn av at det dreier seg om svært få personer.

4.2.3 Helse- og omsorgstjenester

I figur 6 er risikovurderingen innenfor helse- og omsorgstjenester oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til helse- og omsorgstjenester tilsier at det er behov for forvaltningsrevisjon på området. Kommune har mangler når det gjelder planer, og det kan tyde på at kommunen har utfordringer med å dekke inn lovpålagte oppgaver.

Det er høy gjennomsnittsalder i befolkningen sett i forhold til landet forøvrig. Dette innebærer økt antall brukere og færre hender til pleie.

Kommunen har utfordringer når det gjelder folkehelse, og det er ikke lett å se hvordan kommunen er rigget for å ivareta dette framover.

Leka kommune er delvis et øysamfunn og det stiller ekstra krav til legeberedskap.

Tabell 9. Pleie og omsorg

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA -gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	87	84	83	73	75
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	41	41	37	36	32
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	22	22	27	21	48

- Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering -Leka kommune

Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	21	22	20	16	12
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	100	100	100	95	90
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0.00	0.00	0.00	0.38	0.67

Andel beboere over 80 år som bor på sykehjem er høyere i Leka kommune enn i KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Kommunen har ei sykestue med 15 enerom, men har et politisk vedtak om at det skal være bemannet for 10 beboere.

Det er etablert tilbud om øyeblikkelig hjelp i kommunen. 1 seng ved Leka sykestue er øremerket dette formålet.

Kommunen mangler ifølge kommunens planstrategi 2006-2020 enhetlig pleie og omsorgsplan.

Psykiatri psykisk helsevern og rus

Øyeblikkelig hjelp gis ved sykestua. Kommunen har ikke boliger tilegnet denne gruppen spesielt, men har omsorgsboliger. I 2016 ble det gjennomført et prosjekt i Bindal og Ytre Namdal for å etablere et koordinert tilbud til befolkningen når det gjelder psykiatri og rus, sammensatte helseproblemer og somatikk i tråd men samhandlingsformens intensjoner. Tilbudet ved sykestua har vært benyttet etter at det ble opprettet. Kommunen har felles ruskoordinator med Bindal kommune.

Fra 2020 skal alle kommuner tilby psykolog. Hjemmesiden til kommunen inneholder ingen informasjon om Leka kommune kan tilby slike tjenester.

Kommunen har en utdatert plan for psykisk helsearbeid for tidsrommet 2007-2010 som gjelder inntil ny er vedtatt.

Funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede

Kommunen sitt tilbud er organisert innen pleie og omsorgstjenesten. For 2020 har Helsedirektoratet kommet med et nytt rundskriv om registrering av antall personer med psykisk utviklingshemming i kommunen. Rundskrivet gir informasjon om kriteriene for registrering av personer.

Lege/ legevakt/helsestasjon

Hjemmesiden viser til at kommunen har en fastlege (usikker informasjon da hjemmesiden oppdatert 1.mars 2018). Kommunen er en del av et felles legevaktsamarbeid i indre og ytre Namdal (LINA-samarbeidet). Det har vært uro omkring legevaksamarbeidet den senere tid.

Helsestasjonen ligger ved helsesenteret i kommune. Kommunen har egen helsesykepleier ved helsestasjonen.

Folkehelse

Kommunen hadde et tilsyn fra fylkesmannen i 2014, og har i ettertid satt i verk tiltak for å imøtekomme lov og forskrift på området.

Folkehelseprofilen for Leka kommune viser at kommunen skiller seg negativt ut på to områder helsemessig, sammenlignet med landet som helhet. Det gjelder ungdom med overvekt/fedme, og gruppen innbyggere 0-74 år med muskel- og skjelettsykdommer.

4.2.4 Teknisk drift

Figur 7 oppsummer risikovurderingene innenfor teknisk drift. Under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 6. Risikovurdering teknisk

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til teknisk drift tilsier at det i varierende grad er behov for forvaltningsrevisjon på området. Risikoen det kan medføre dersom vannforsyningen ikke er godt nok ivaretatt er stor for hele kommunens befolkning.

Planarbeid

Kommuneplanens arealdel er utarbeidet for 2013-2025.

Om kommuneplanarbeid beskrevet i planstrategien for perioden 2016-2020: *Leka kommune må prioritere utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel. Det er denne planen som er det overordna styringsdokumentet til kommunen, som forteller noe om den retning kommunen ønsker å arbeide mot samt de mål og delmål man ønsker å oppnå. Arbeid med kommune planens samfunnsdel ble påbegynt i 2009, men ikke slutført. Dette arbeidet er så gammelt at man må starte fra begynnelsen. Det er viktig at man får til et bredt engasjement rundt denne planen. Til kommuneplanens samfunnsdel skal det utarbeides en handlingsdel som beskriver prioriterte tiltak. Det utarbeides en 4 - årig økonomiplan hvert år som blir en økonomisk beskrivelse av handlingsdelen.*

Samfunnsdelen mangler fortsatt. Kommunen har utarbeidet kommunedelplaner for noen områder, sist daterte kommunedelplan er fra 2011.

På kommunens hjemmeside er det lagt ut en planoversikt som viser vedtatte reguleringsplaner.

Byggesak

Tabell 10. Byggesak

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA -gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	26	61	36	1836	74668
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	7	5	1	26	20
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	..	10	27	40	37
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	..	5	19	16	18

Tabellen viser at kommunen har kort saksbehandlingstid for byggesøknader sammenlignet med KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Andelene innvilgede søknader om dispensasjon fra plan har økt fra 2017 til 2018, men skiller seg ikke vesentlig ut fra landet uten Oslo. Noe høyere enn for KOSTRA-gruppen.

Eiendomsforvaltningen

Tabell 11. Eiendomsforvaltning

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	9.5	10.6	9.8	9.3	9.0
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	8.78	8.81	9.21	8.76	5.12
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	705	792	974	564	562
Formålsbygg areal totalt	5130	5130	5220	457070	23780000

Leka kommune har høyere utgifter til vedlikehold per kvadratmeter sammenlignet med KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo.

Kommunen har ikke utarbeidet en samlet vedlikeholdsplan for kommunale bygg. Sist det ble lagt frem en oversikt over vedlikeholdsbehovet var i 2015, gjeldende til og med 2017. I et kommunestyrevedtak fra 2018, er det enighet om at det før behandling av konkrete vedlikeholdstiltak, legges fram sak til kommunestyret om kostnadsoverslag.

Kommunen har hatt høy investeringsaktivitet. Årsmeldingen for 2018 beskriver at det er investert i ny barnehage for to avdelinger (uteområde med nye lekeapparater), ny bolig med seks leiligheter, oppgraderinger/endringer og utbedringer på Lekatun (IKT, nytt NAV kontor, nytt servicekontor, opprusta kommunestyresal og nytt møterom, restaurering tomannsbolig ved skolen.

Vann og avløp

Sammenligningstall i KOSTRA foreligger kun på avløpstjenesten, ikke på vann. Tallene viser at Leka kommune sine årsgebyrer ligger over både KOSTRA-gruppen og landet utenom Oslo.

Kommunen har privat vannforsyning. Det er ifølge planstrategien 2016-2020 ikke tilfredsstillende vann og vanntilgang i alle områder, heller ikke tilfredsstillende reservevannløsninger, og det trengs oppgradering av hovedplan for vannforsyning. Dette er klar tale og har betydning for både liv og helse i hele kommunen.

Renovasjon

Tabell 12. Renovasjon

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	3901	4138	4596	3267	2854

Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	43.9	48.2	49.6	38.3	Feil tall i SSB, andelen for 2017 viser 39,0
---	------	------	------	------	--

Tabellen viser at kommunen har høyere årsgebyrer for avfallstjenesten enn KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Andel til materialgjenvinning er høyere i Leka kommune enn KOSTRA-gruppen.

Leka kommune er med i Midtre Namdal Avfallsselskap IKS.

Brann- og redningstjenester

Leka kommune er med i et samarbeid om brannledelse med Vikna. Kommunen har fått pålegg fra arbeidstilsynet om å oppgradere brannstasjonen. Brannbilen er i så dårlig forfatning at det ikke er tilrådelig å ferdes på offentlig vei med den, ifølge budsjettokumentet. Budsjettforslag om å kjøpe en brukt bil i 2020, og komme i gang med forprosjektering av brannstasjonen. Branntavla på sykestue beskrives også som utdatert og det er satt av midler til ny. Dette er et område som nå synes å bli ivaretatt med de tiltakene som er satt i gang.

Samferdsel

Kommunen har satt i gang med asfaltering av kommunale veier som det største investeringsprosjektet i perioden.

Næring

Leka Kommune har en felles strategisk næringsplan med Ytre Namdal. Denne ble vedtatt i 2015.

Satsingen fra kommunens side er innen reiseliv. Kommunen har naturgitte forutsetninger for turisme. Dette forutsetter infrastruktur i form av blant annet serviceanlegg og tilrettelegging for særegne naturopplevelser. Næringsutvikling og innovasjon ivaretas via deltakelse i selskap. Se kap. 4.3

Miljø og klima

Kommunens klima og energiplan ble vedtatt i 2011, Den har en strategibeskrivelse, men ifølge planstrategien 2016-2020 mangler denne tiltak som kan iverksettes.

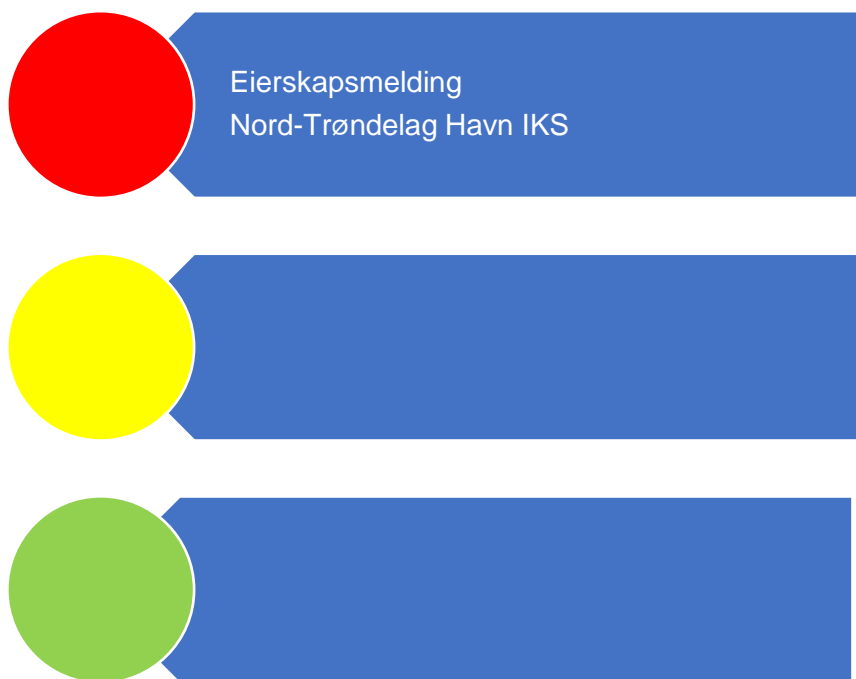
Både internasjonalt og nasjonalt er det en erkjennelse av at vi har felles utfordringer knyttet til håndtering av klima og miljø. Både effekter av klimaendringene og omstillingen til

lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenesteområder og nivåer. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

Konsekvenser av klimaendringene kan ligge langt fram i tid, men krever samtidig handling/tilpasning fra kommunens side allerede i dag. Etter revisors skjønn er det stor risiko for at kommunen ikke fullt ut tar inn over seg konsekvenser av klimaendringer i planleggingen.

4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER

I figur 7 er risikovurderingene knyttet til kommune sine eierinteresser oppsummert og grunnlaget for vurderingene er nærmere vurdert i fortsettelsen.

Figur 7. Risikovurdering eierskap

Kommunen har ikke utarbeidet eierskapsmelding. Dette er lovpålagt fra 01.01.2020 jf kommuneloven.

Noten i kommunens regnskap (2018) om aksjer og andeler er ikke korrekt jf Brønnøysundregistrene. Noten inneholder selskap som ikke eksisterer, og selskap som

- Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering -Leka kommune

kommunen ikke har eierandeler i. Revisor har brukt ulike kilder for å finne selskapene, men det er fortsatt usikkert om oppstillingen er fullstendig. Oppdatering fra kommunens side er nødvendig.

Oppstilling av selskap som kommunen har eierskap i.

- Leka kommune er eier i følgende IKS'er
 - Næring i Ytre Namdal IKS (33,33%)
 - Nord-Trøndelag Havn Rørvik IKS (8,5%)
 - Namdal Rehabilitering IKS (3,84%)
 - Midtre Namdal Avfallsselskap IKS (1,6%)
 - Konsek Trøndelag IKS (1%)
 - Nord-Trøndelag krisesenter IKS (0,4%)
 - Museet Midt IKS (ikke reg.)
- Leka kommune er medlem i følgende SA'er
 - Revisjon Midt-Norge SA
- I Bisnode smartcheck finner revisor at Leka kommune også har følgende eierandeler i AS:
 - Leka Industriselskap AS (76,87%)
 - Inam AS (1,71%)
 - NTE AS (1%)

4.3.1 Eierskapskontroll

Kommunen har ikke utarbeidet eierskapsmelding. Dette er et lovkrav fra 01.01.2020 jf ny kommunelov.

4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper

Nord -Trøndelag Havn IKS eies av Leka, Bindal og Nærøysund kommune. Det er et selskap i utvikling som har stor betydning for næringslivet i regionen. Havna er Midt-Norges største og mest moderne havneanlegg. Det er investert 85 millioner kroner i en ny havn, som ble åpnet i 2018. Kråkøya kysthavn skal brukes av transportskip for frakt av sjømat. Intensjonen med denne investeringen er å redusere omfanget av laksetransport på veinettet.

Leka Industriselskap AS har som formål å stå for bygging og utleie av industri og forretningsbygg, finansiere eller yte finansiell bistand til næringsdrivende og bedrifter i Leka, samt bistå næringsdrivende og bedrifter i forbindelse med næringsvirksomhet.

Inam AS er en forkortelse for Innovasjon Namdal (tidligere Namdalshagen AS) og arbeider med næringsutvikling og støtte til nye og gamle bedrifter.

Næring i Ytre Namdal IKS driver med næringsutvikling med utgangspunkt i Strategisk næringsplan i Ytre Namdal 2015-2025. Selskapet eies av Nærøysund og Leka kommuner.

KILDER

Leka kommune:

Årsmelding 2018

Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023

Planstrategi 2016-2020

SSB/KOSTRA

IMDI.no

Udir.no

KS statistikk om sykefravær

Folkehelseprofil 2019

KAD-Rus og Psykiatri i Bindal og Ytre Namdal

VEDLEGG 1 METODE

Datagrunnlag

Kommunale dokumenter

Ulike kommunale dokumenter inngår i datagrunnlaget. En fullstendig oversikt over kilder vi har benyttet oss av finnes i kildelisten.

Statistikk

Det er hentet inn statistikk fra SSB basert på kommunene sin rapportering til KOSTRA. Bruken av KOSTRA-tall sikrer et likt grunnlag fra år til år og mellom kommuner. Dette forutsetter riktig rapportering fra kommunene. På noen variabler kan tallene avvike mellom KOSTRA og kommunenes egne tall. Dette kan skyldes at beregningsgrunnlaget kan være noe annerledes. De tallene som presenteres er hentet fra SSB sin KOSTRA-statistikk uten at det er gått nærmere inn på beregningene.

Eksterne dokumenter

Eksterne dokumenter omfatter eksempelvis beskrivelser av generelle risikoområder for kommunene, tilsynsrapporter og medieoppslag. Se kildelisten for utfyllende informasjon.

Intervju i kommunene

Det er ikke gjennomført intervju med kommunen i forbindelse med risikovurderingen.

Vurderinger

Vurdering av risiko- og vesentlighet

Basert på de innsamlede data gjøres det vurderinger på ulike tjenesteområder, økonomi og kommunale driftsområdet. Vurderingene baserer seg på en vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer og hvilken konsekvens det gir. I vurderingene benyttes en kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens. Tabell en gir en nærmere beskrivelse av ulik grad av sannsynlighet og tabell to forklarer beskrivelsen av ulik grad av konsekvens.

1. Vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer:

- Kompleksitet på området (iboende risiko)
- Risikoreduserende tiltak på området fra kommunen eller andre kontrollorgan vurderes ut fra hvor stort fokus det er på området / tjenesten.

2. Vurdering av mulig konsekvens (alvorlighetsgrad) hvis et forhold inntreffer:

- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for innbyggerne. Hvor mange blir berørt og hvor alvorlige er konsekvensene.
- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for kommunen som organisasjon. Konsekvensene kan være relatert til økonomi, omdømme eller eksterne rammebetingelser.

Tabell 13. Beskrivelse av sannsynlighet

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

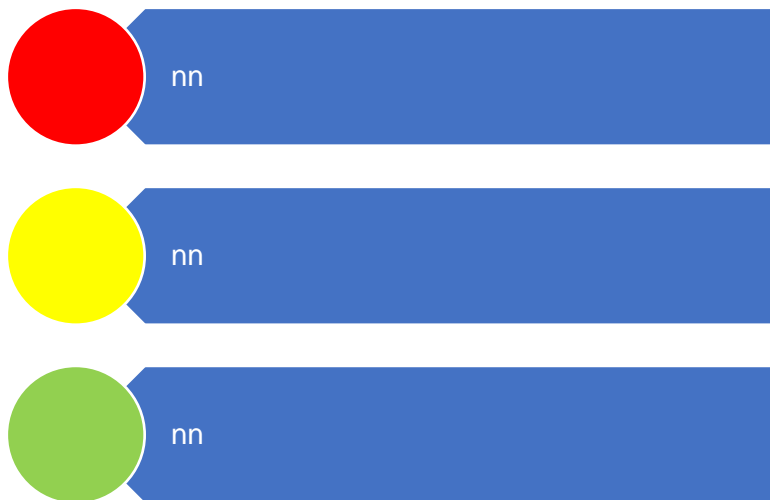
Tabell 14. Beskrivelse av konsekvens

Valideringsord	Beskrivelse	Eksempel
Ubetydelig konsekvenser	Ufarlig	Mindre feil, eller overtredelse av internt regelverk som på kort sikt ikke vesentlig truer kommunens produktivitet, måloppnåelse eller tjenester til borgerne.
Mindre alvorlig konsekvenser	Farlig/lite alvorlig	Mangelfull forvaltning der konsekvensene ikke nødvendigvis er alvorlige. Dette kan gjelde feil og mangler som har økonomiske konsekvenser, mindre overtredelse av internt regelverk og lov, eller saker som er tatt opp tidligere og som fortsatt ikke er rettet opp.
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig	Kun til dels alvorlige konsekvenser, men gjelder saker med prinsipiell eller stor betydning. Misligheter og lovbrudd
Meget alvorlige konsekvenser	Meget kritisk Meget alvorlig	Meget alvorlige brudd på lov eller reglement, eller andre feil og mangler der summen av dette er så stor at dette må ansees som alvorlig i seg selv. Svindel og lovbrudd med konsekvenser
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt Svært alvorlig	Fare for liv og helse Korrupsjon og lovbrudd med store konsekvenser

Risiko- og vesentlighetsvurderingen graderes til lav, middels og høy risiko. Figuren nedenfor beskriver kombinasjonen av sannsynlighet og konsekvens som utgjør risikovurderingen. Rød farge indikerer høy risiko og behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer middels risiko, og kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon. Grønn farge indikerer lav risiko og et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ubetydelig konsekvenser	Mindre alvorlig konsekvenser	Alvorlige konsekvenser	Meget alvorlige konsekvenser	Svært alvorlige konsekvenser
Svært sannsynlig					
Meget sannsynlig					
Sannsynlig					
Lite sannsynlig					

Figur 8. Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens

Figur 9. Risikovurdering

Risikovurderingene er oppsummert i figur to og visualisert som trafikklys. Vurderinger som fører til henholdsvis lav, middels og høy risiko plasseres der de hører til i figuren.

Innen enkelte områder har vi valgt å fokusere på KOSTRA-tall og herunder kommunens ressursbruk vurdert opp mot sammenligningsgruppa i KOSTRA og landsgjennomsnittet, og sett på kommunens utvikling over år. Dersom kommunen innen et område synes å bruke

mindre ressurser enn sammenlignbare kommuner, kan dette bety at kommunens tjenester ikke er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare kommuner. Et sikrere svar på hva lavere ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Vurdering av metoden

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er ikke uttømmende for alle deler av kommunens virksomhet, men er overordnet med tanke å identifisere områder hvor det kan være relevant å gjennomføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurderingene baseres på generelle risikoer for kommune-Norge, særtrekk ved den enkelte kommune og tilgjengelig informasjon om og fra kommunen som, men går ikke i detaljer på enkeltområder. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i begrenset informasjon på et overordnet nivå og har ikke gått nærmere inn i for eksempel ulike tjenesteområder. Kommunale dokumenter og statistikk gir et godt grunnlag på et overordnet nivå. I tillegg har revisor intervjuet eller vært i kontakt med kommunen for å innhente data. Vurderingene er et øyeblikksbilde, noe som betyr at det skjer eller kan avdekkes forhold i kommunen i etterkant, som det ikke var mulig å forstå ut fra vurderingene som ble gjort.

MM Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, 7715 Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no